

Baťův kanál tam a zase zpátky

„Co bys chtěl k šedesátinám?“

„Nic. Všechno mám.“

„Jestli nemáš žádné přání, dostaneš zájezd!“ začaly dědovi vyhrožovat děti, protože dobře vědí, že jeho nejoblíbenějším místem je chalupa.

Nakonec z něj vymáčkly, že by ho bavilo řídit malou loď po Baťově kanálu. Organizace se chopila naše Zuzka. S Danem po dlouhém zkoumání internetových informací vybrali dvě lodi – Pantera pro dědu a pro mě a Jaguára pro sebe a své dvě děti. Letos v červnu se dárková akce uskutečnila.

Já naivka si malovala, jak se budu rekreovat na palubě, zatímco si můj muž bude hrát na kapitána. Netvrdím, že takové chvílky vůbec nebyly. Byly. Dokonce poté, co jsem přestala vnímat hluk motoru a benzínové závany, jsem se kochala zelení a malebnými pohledy na okolí Baťova kanálu. Jenže pohoda byla vykoupena nucenými průjezdy plavebními komorami. Najednou se mi zdál počet dvou lidí na palubě málo.

Postupně jsme přišli na to, že není loď jako loď. Například ty, které se nám na první pohled moc nelíbily, se zdály být dobře ovladatelné a přijatelně rychlé. Z těch pohlednějších ve tvaru lodi a ne voru se dal vybrat typ, který jezdil pěkně rovně, ale otočit ho v úzkém kanálu byl náročný výkon. Oproti tomu se naše loďka otáčela hbitě a nepřetržitě, takže jedinou možností, jak jet rovně, byl slalom. Místo Pantera by si loď zasloužila jméno Tanečnice.

První den byla zaučovací plavba a po jejím absolvování se mě zmocnila panika. Dokážu se se svými bolavými zády jednou rukou držet lodi a druhou svírat bidlo s hákem? Navíc k tomu se střídavě odstrkovat od stěn plavební komory a zachytávat stabilizační lana oslzlá věčným mácháním v kalné vodě? Ubrzdím včas loďku, abychom nedrcli do těch před námi, než Jarda

stihne vypnout motor a pomoci mi? Dokážu pobíhat po úzkém rantlu dopředu a zpět, aniž bych si přivodila úraz či koupel? Po první noci, kdy jsme zalehli ve špičce lodi, mě rozbolela hlava.

Další den obě naše lodi zamířily z Veselí nad Moravou k severnímu konci kanálu. Volba byla učiněna náhodně, ale později jsme ji vyhodnotili jako šťastnou. Na zhruba třicetkilometrové trase nás čekalo šest komor. Zuzka s Danem se pokusili udržet čtyřletou Viktorku a dvouletou Sofii v uzavřené ložnici na zádi za pomoci pohádek na DVD. Při průjezdu komorou jaksi nebyl čas se věnovat dětem. Zvlášť ze začátku. Obdivovala jsem, že v příštích dnech už zvládali při průjezdu komorou i obsluhu nočníku.

Já osobně jsem si s tyčí připadala neohrabaná. Zjistila jsem, že je jednodušší odstrčit loď rukou nebo nohou a držet se přímo lana bez ohledu na jeho oslizlý povrch. Pobíhání po rantlu kolem lodi už mi nepřipadalo jako kaskadérský výkon. Pouze v okamžicích, kdy se Jarda zeptal „Udržíš to?“ jsem znejistěla. Naše Tanečnice měla snahu křepčit i při napouštění či vypouštění komory a nahmátnout správný bod mezi přídí a zádí, kde ji člověk ustálí, byl kumšt.

Na jeden záťah jsme dojeli až do přístavu Babice. V červnu ještě není plná sezóna a začátkem týdne jsme mnoho lodí nepotkali. Čekání před komorami, než se napustí, nebylo dlouhé. Dokonce i šíře průplavu byla přiměřená našemu umění. Dan se Zuzkou zakotvili jako první a po nich jsme šťastně ke břehu domanévrovali i my. Dan přiběhl, aby nás zachytil a přibrzdil. Naštěstí jsem ho tyčí nezranila.

Velice příjemně nás překvapilo přístavní zázemí. Sprcha, čisté záchody, občerstvení, výborná káva za rozumnou cenu, zmrzlina a společnost věčně hladových kachních rodinek.

Ve středu jsme dojeli po řece Moravě až do Otrokovic, kde splavná trasa končí. Na širokém toku jsem si mohla řízení slalomem vyzkoušet i já. Chvilku řídit loď je prima, ale po pár minutách jsem ovládání plavidla vrátila zpět do šikovnějších rukou a šla si odskočit na chemické WC.

„Co znamená žlutý čtverec uprostřed mostu? Může se pod ním projet?“ ozval se z mé vysílačky Danův hlas.

„Jak to mám vědět,“ vyskočila jsem z těsného prostoru a převrhla kbelík na odpadky. „Dan se ptá, můžeme-li projet prostředním obloukem,“ tlumočila jsem dotaz Jardovi.

„Podívej se do velké knížky, někde na začátku nebo konci jsem lodní značky viděl,“ houkl na mě od řízení.

„Nejsou ani na začátku ani na konci.“

„Zkus ještě desky pod tím. Máš to?“

„Ne.“

„Sakra! Mám jet za Danem nebo nemám?“

„Mají hlubší ponor. Kde projedou oni, projedeš taky... počkej, už jsem to našla. Jedeme dobře.“

Počasí nám přálo a cesta probíhala bez větších potíží. Na noc jsme úspěšně zakotvili u Starého Města a následující den dorazili zpět na naši základnu ve Veselí. Abychom si odpočinuli od plavby, dopřáli jsme si výlet autem po okolí.

V pátek jsme vyrazili opět na kanál do jeho jižních končin. Na vodě už jsme nebyli sami a občas nás míjela rekreační či vyhlídková plavidla a vojenské čluny. Plavební komora Vnorovy naše dvě lodi rozdělila, Tanečnice už se dovnitř nevešla. Dotancovali jsme ke břehu, kde jsme se přidržovali, než se nejvyšší komora vyprázdnila a zase naplnila.

„Nechcete jet první?“ poňoukali jsme vojáky na člunu. „My jsme totiž ryzí amatéři a ne vždycky nás loď poslouchá.“

„Z toho si nic nedělejte, my jsme na člunu taky poprvé,“ odpověděli.

Hned jsme se cítili o něco lépe.

„Už jste tudy někdy jeli?“ zeptala se nás paní obsluhující plavební komoru.

„Ne, nejeli.“

„Tak já vás navedu, abyste se bezpečně dostali do plavební komory za řekou.“ Ač jsem neřídila, tréma mi sevřela vnitřnosti.

„Tady to vezměte kousek podél břehu. Víc doleva. Ještě víc doleva! Ano, to je ono.“

Uf, trefili jsme se správně. S Danem a Zuzkou jsme se sešli až za další komorou. Oddechli jsme si, že máme přejezd řeky za sebou. Najednou nám Baťův kanál připadal nějak užší a břehy byly víc zarostlé.

„Proti nám větší loď,“ upozornila nás Danova vysílačka. Ze břehu vpravo vyčnívaly pod vodou kořeny. Ve snaze se jim vyhnout sklouzla naše „tanečnice“ do oblíbeného slalomu a nechtěla se nechat usměrnit. Ono větší plavidlo byla největší vyhlídková loď pohybující se po kanálu. Vědoma si toho, že má vždy a všude přednost, se neměnnou rychlostí sunula prostředkem. Jarda prudce strhnul řízení doprava, čímž se naše zád' posunula do těsné blízkosti lodi. Pokusila jsem se tyčí odstrčit, ale vzájemná rychlost můj manévr už předem odsoudila k nezdaru. Dostali jsme pořádný bodyček, až se nám nádobí sesypalo z pultu.

„Co se stalo? Co to bylo za ránu?“ dožadovala se vysílačka informací.

„To jsme byli my...“

„Jak na tom jsme? Co vzadu?!“ snažil se překřiknout vysílačku Jarda.

Roztřeseně jsem se nahnula z lodi, přesvědčená, že v ní musí být díra jako vrata a v příštích vteřinách musíme jít ke dnu. Prohlížím si bok a zád', ale kromě drobných odřenin nic nenalézám. Zastavujeme, zatímco

vyhlídková loď nevzrušeně pokračuje v cestě. Jdu podržet řízení, aby se Jarda mohl na vlastní oči přesvědčit o momentálním stavu lodi. Šlapeme v rozlité kofole a vysílačka dál haleká: „Jste v pořádku? Máme se k vám vrátit?“

„Jedte pomalu dál, je to dobrý,“ odpovídám, když se Jarda opět ujme řízení. Rozklepaně jdu sebrat misky, láhve a porcelánový hrneček, z něhož se sice vylila kofola, ale jinak přežil. Setru hnědou louži a držím se lodi, abych zklidnila třesoucí se ruce. Mlaskavě přecházím po podlaze sem a tam. Nedá se nic dělat, budu muset vytrít.

Strážnické komory jsou k našemu překvapení otevřené dokořán a stačí jimi jen proplout. Jarda už řídí natolik bravurně, že si ani nešťouchnu do stěn. Dojíždíme k Výklopníku, který právě slaví sedmdesát pět let své existence. Zastavíme a jdeme si ho prohlédnout. Po jídle plujeme ke slovenským hranicím a otáčíme se v přístavu Skalica, abychom se mohli chlubit, že jsme kanál projeli od jednoho konce až ke druhému.

Tentokrát přenocujeme v Petrově. U záchodu sice chybí klíč, ale je nádherně čistý s teplou vodou. No a co – slušní vodáci si vždycky vyhoví. Skvělá káva za lidovou cenu odplaví poslední dozvuky šoku z naší kolize.

Ráno vyplouváme na naši poslední plavbu do Veselí. Kolem se motá plno lodí a lodiček. Dan se Zuzkou odrážejí od mola a my odpoutaní čekáme, až se trochu vzdálí, aby naše „tanečnice“ měla na odplutí dostatek místa kolem sebe.

„Co to Dan vyvádí? Nemá potíže s motorem?“ sledujeme s Jardou manévry naší sesterské lodě a nechápeme, proč se motá u protějšího břehu.

„Sakra, já zapoměla zapnout vysílačku,“ tůkla bych se do čela, kdybych právě nedržela oběma rukama naše plavidlo u mola. „Nevjíždí do přístavu nějaká loď? Nevyhýbají se jí?“ napadá mě jediné možné vysvětlení, proč se téměř dotýkají rákosí.

A už ji vidíme. Největší výletní loď se sune přístavem do komory. Uf.

To byla klika, že se ještě držíme mola. O druhý bodyček bychom fakt nestáli. Osud je nám nakloněn, že jsme se s ní opět nepotkali v nejužších místech. Ostatním lodím a hausbótům už se zvládáme vyhýbat víceméně s přehledem.

Dneska už zdaleka nejsme na kanálu sami. Víkendový provoz je znát. Do první komory u přístavu Vnorovy jsme se ale dostali společně.

„Komora za řekou bude připravena za patnáct minut,“ informuje nás obsluha, „bud' můžete počkat na řece nebo u břehu před ní. To víte, než oni stihnou odbavit jednu várku, my zvládneme dvě.“

Chvíli čekáme na řece a já trnu, jestli nás nezanese na nějakou mělčinu. Pak se nás zmocní obava, že druhá várka lodí přepluje přímo do komory a na nás se nedostane. Rozhodneme se chytit břehu před komorou. Na první pokus přitáhnou špičku, ale zád' „tanečnice“ se přetáčí.

„Počkej, já couvnu,“ houkne na mě Jarda a já vyprostím hák z lebedy. Najede znovu a víc bokem. Konečně se mi podaří vystoupit a přitáhnout loď'. Stojím v kopřivách a snažím se nehýbat, abych minimalizovala požahání kotníků.

Ve vysoké komoře z nás paní udělá skládanku.

„Vy zůstaňte v rohu, vy natočte loď bokem. Popojed'te kousek dál. Ještě aspoň o metr. Vy zůstaňte podél, a vy se vejďte vedle nich. Chyťte se za jejich loď', ať nenajedete do držáků kol. Výborně... pomaličku... nespěchejte... zabrzděte motorem... už ne už je pozdě... Ještě půl metru... výborně, jste tam.“

Naskládala do vymezeného prostoru všechny příjíždějící lodě – klobouk dolů. Držíme se všemi končetinami, aby nás vířící voda neomlátila o stěny a ostatní plavidla.

„Ahoj, babi,“ ozývá se mi vysílačka připnutá na triku. „Chceš něco namalovat? Slyšíš mě, babi?“

Neodvažuji se pustit ani provazu ani lodi, abych Viktorce odpověděla.

Vyjíždíme na poslední úsek kanálu. Slunce svítí a je asi 23 °C, což je na plavbu ideální teplota. Horka bych na lodi zažít nechtěla a deštivé počasí také ne.

Čeká nás ještě plavební komora ve Veselí a poslední přistání. Už se nijak zvlášť nebojíme, jsme totiž zkušení plavci. Do domovského přístaviště vplouváme s Jardou sami a vlastními silami zvládáme perfektní přistání.

Odvážíme si odtud hezké zážitky, kouzelné fotky, pár drobných vrásek od sluníčka, několik třísek v dlaních a sem tam nějakou tu modřinu.

Ilka Pacovská 2014